

Norges Naturvernforbund – Sør-Trøndelag.

Norges vassdrags- og energidirektorat,
Oslo.

Eggjafjellet- Åsfjellet vindkraftverk i Selbu kommune.
Melding med forslag til utredningsprogram.

Vi viser til ovennevnte melding og vil gi følgende uttalelse:

Det aktuelle utbyggingsområdet.

Området ligger i Selbu kommune som i en viss grad grenser til Trondheim kommune. Det aktuelle område må betegnes å ligge i et område innenfor Trondheimregionen. Et område med en stadig sterkere befolkningsvekst. Dets nærhet til byen er i dag, kommunikasjonsmessig sett, en helt annen enn for en tid tilbake. Området kan i dag betegnes som et område hvor få inngrep er foretatt. Blant folk flest betegnes også det aktuelle utbyggingsområde for Rensfjellet. Kanskje det mest kjente område av denne karakter i Trondheims nærhet.

Hensikten med utbyggingen av vindkraftverk.

Vi skal ikke her gå nærmere inn på de nasjonale mål for reduksjon av klimautslipp. Mål som også er grunnlaget for de planer og mål som er utarbeidet på kommune- og fylkesnivå. Vi støtter fullt ut disse mål og de forhold som ligger til grunn for at dette arbeid har meget høy prioritet. Vi støtter også det arbeid som skjer ved at det i en viss grad satses på fornybar energi. Vi er derfor ikke motstander av en hver utbygging av vindkraft, men dette må vurderes i forhold til de meget betydelige naturverdier som kan gå tapt ved utbygging.

Vi beklager på det sterkeste at denne utbygging ikke bare prioriteres foran, men også tildekker det store potensial som ligger i energieffektivisering og reduksjon av energiforbruket. Det vi med et folkelig uttrykk kan betegne som en kolossal sløsing av energi. Det virker som det er bedre å bruke store midler på utbygging i stedet for å oppnå samme effekt ved å initiere en omfattende adferdsendring både i næring og i husholdninger. Flere rapporter har den seneste tid seriøst vist hvordan dette er fullt mulig. Når den reelle situasjon er slik, har vi ingen problemer med å vise til de meget betydelige naturinngrep utbyggingen vil medføre. Dette er ingen ”kamp” mellom reduksjon av klimautslipp og natur. Dette er en ”kamp” mellom vår ineffektivitet og vårt overforbruk av energiresurser i forhold til store naturinngrep.

En helhetlig planlegging – brudd med vedtatt fylkesdelplan.

Det har helt siden de første søknader om utbygging av vindkraft forelå vært fremholdt at det er helt nødvendig med en helhetlig planlegging slik at man på dette grunnlag er bedre skikket til å ivareta de ulike verdier som vil bli berørt.

Sør-Trøndelag fylkeskommune sendte sitt første utkast til fylkesdelplan for vindkraftutbygging på høring. Vi var av de som i denne omgang var meget kritisk til utkastet. Blant annet var konsekvensutredninger behandlet på en noe lemfeldig måte.

Den endelig vedtatte plan var i så måte betydelig forbedret.

I denne plan fremgikk klart at det ikke skulle åpnes for vindkraftutbygging i innlandet. At fylkeskommunen nå gjennom et enkelt vedtak i fylkestinget setter dette til side er nedslående for all virksomhet som trenger en langsiktig helhetsvurdering. Vi tar sterkt avstand fra en slik behandling av det som skal fremstå som seriøs planlegging.

Biologisk mangfold – stans av et stadig akselererende tap.

Den nye loven om biologisk mangfold er et av virkemidlene for å stoppe dette tapet. Det innebærer en kamp om arealer – arealer som er nødvendige for at dette mål skal nås. Det gjelder også vår internasjonale troverdighet.

Uberørt natur – behovet for INON-områder. Landskapsbildet.

I løpet av de vel 100 år det er foretatt målinger av slike områder er det skjedd en nærmest katastrofal reduksjon. I Sør- Trøndelag er denne reduksjon skjedd ved at det ved starten av målingene var 40 % slike områder. Nå nærmer det seg 4 %. Ved den utbygging som nå er planlagt, vil reduksjonen av slike områder innebære at de verdier det er mulig å oppleve i slike områder blir marginalisert.

Et nært forhold til dette er de landskapsmessige forhold som vil bli betydelig endret.

Skisse til utredningsprogram for Brungfjellet vindkraftverk.

Friluftsliv og ferdsel.

Det anføres at det skal foretas sammenlikninger med tilsvarende områder i nærheten. Anførselen må betegnes uklar, både når det gjelder hvilke ”de andre områder” gjelder og hva denne sammenlikningen skal innebære. Er det selve områdets beskaffenhet eller er det den virksomhet som skjer i de andre. Hva vil en oppnå med en slik sammenlikning og hvordan skal det metodemessig gjennomføres.

Begrepet verdiskapning har et eget avsnitt hvor det omhandles hva prosjektet kan bety næringsmessig og mulige arbeidsplasser. Det ville være like naturlig, med samme utgangspunkt, å drøfte hva et aktivt friluftsliv i området vil bety for trivsel og helse i vid forstand. Dette nevnes ikke i det hele tatt. Her må utredningsprogrammet for KU på en helt annen seriøs måte vis hva tap av et fantastisk område for friluftsliv medfører i så måte.

Programmet ser også ut til å befatte seg med nå-situasjonen. Det er viktig å se hvordan brukerintensiteten i området har økt frem til i dag. Ved at man på en annen måte, på kort tid kan nå frem til området, er det tilgjengelig på en helt annen måte enn tidligere. Den statiske form programmet har vil gi et ennå mer mangelfullt bilde når det gjelder behovet i fremtiden. Et behovs eksistens som fremkommer i den fremskrevne utvikling av befolkningstallet. En befolkning som ganske raskt vil ”vokse utav” de forholdsvis små markaområder som ligger i nærheten av de største bokonsentrasjonene.

De mål som ligger i Stortingsmelding 39 (2000-2001) om friluftsliv ser ikke ut til h noen virkning på utformingen av programmet. Hvilke konsekvenser vil det få dersom en ikke legger slike avgjørende og dokumenterte mål til grunn.

Det er ovenfor vist til begrepet verdiskapning. Igjen – hva innebærer det samfunnsøkonomisk at områder hvor det er svært naturlig at friluftsliv utøves, ikke lenger kan fylle denne funksjon. Dette i en tid hvor nettopp bevisstheten om folkehelse er en helt annen enn for kort tid tilbake.

Uberørt natur – INON-områder.

Nødvendig infrastruktur – utbygging av veinett.

Det nødvendige veinett som utbyggingen forutsetter må vise alle konsekvenser dette medfører. Det fremstilles ofte som ”uskyldige” streker på kartet. Det gir store landskapsmessige sår og det innebærer i stor grad hinder for friluftslivet og for dyrelivet. Dette bør komme tydeligere frem i utredningen enn det som antydes.

Biologisk mangfold.

Et hvert inngrep i uberørt natur vil innebære tap av biologisk mangfold og vil derved være i strid med internasjonale og nasjonale mål. Omfanget av tapet og den inkluderende spesifikasjon av det samme er komplisert. Noe som tilsier at dette bør vurderes av to uavhengige faginstanser.

Nedleggelse av anlegget.

Av den fremlagte melding fremstår det svært uklart om anlegget vil bli nedlagt etter konsesjonstidens utløp. Dersom nedleggelse er en realitet, må planene for alle sider av denne avvikling fastlegges. Det burde ikke være vanskelig. Dersom en likevel har en plan for fortsatt drift, bør dette åpent og redelig fremgå av søknaden. ”Dette varer bare i 25 år så er alt like bra som før” må ikke innebære en tåkelegging av de reelle planer og valg.

Økonomiske vurderinger av ikke kvantifiserbare verdier.

Det er nevnt i meldingen de økonomiske verdier utbygging kan gi til kommune og grunneiere. Antall arbeidsplasser blir ofte ved slike utbygginger sterkt overdrevet. Skatt og grunneiergevinst kan kvantifiseres. Skal de betydelige verdier som ikke kan kvantifiseres på samme måte, få den berettigede plass i den endelige vurdering, må det benyttes andre metoder enn den syensing som ofte hittil har vært benyttet. Det er nok å vise til de verdier som ligger latent i et aktivt friluftsliv og en bedret folkehelse.

Gjennomføringen av konsekvensutredningen.

Det er helt avgjørende at den utredning som skal gjennomføres blir så grundig faglig sett at den inngir tillit overfor de som skal foreta den endelige vurdering. Det forutsettes at det foreligger den nødvendige kompetanse på alle viktige områder. Det er ofte slik at det konsulentfirma som engasjeres, engasjeres av utbygger. I det ligger en mulighet for en type avhengighet som kan påvirke tilliten. Selv om det er utbygger som skal belastes utgiftene, burde en annen instans forestå valget av hvem som tildeles oppdraget.

Vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag

Steinar Nygaard. _